

[Fuglsang.]

det viser Statistikken, og det er jo ogsaa kommet en lille Smule frem ved den ekstraordinære Formueopgørelse, som vi havde i Sommer. Man hævder dernæst fra Landbrugets Side, at Statsmagten ikke bør blande sig i dets Forhold. Landbrugerne ønsker at staa frit, de ønsker at bevare det gamle, smukke, patriarkalske Forhold mellem Medhjælper og Husbond. I vore Dage gælder denne Formel imidlertid ikke længere. Netop de senere Aars Landbrugsordninger har ikke just medvirket til at forarme Landbrugets Arbejdsgivere. Men naar de igennem disse af Lovgivningsmagten gennemførte Ordninger har faaet bedre Kaar selv, var det da urimeligt, at Lovgivningsmagten paa sin Side krævede, at Landbrugerne til Gengæld ydede rimelige Forhold, ydede Gengæld over for dem, der er beskæftiget hos dem?

Man maa i Virkeligheden stille Spørgsmaalet saaledes, at det ikke er et Spørgsmaal om, at Landbruget ikke har Raad til at gennemføre den Slags Krav, men har Landbruget Raad til at lade være? Hævder de ikke selv Gang paa Gang, at paa Grund af manglende Arbejdskraft er de ude af Stand til fuldt ud at gennemføre den Produktion, som de ellers vilde kunne gennemføre, og som er af saa stor Betydning for vort Lands Økonomi, ikke mindst i Øjeblikket. Ja, men hvorfor er der den Mangel paa Arbejdskraft paa Landet? Man skulde let kunne blive enig om, at de gængse Paa-stande om, at det skyldes almindelig Dovenskab og Lyst til at føre et Velleevned paa Understøttelserne, savner ethvert Grundlag. Er det ikke netop typisk, at det er Landarbejdere og Husassistenter, man stadig konstaterer en stærk Mangel paa? Jeg ser ikke anden Grund til, at denne Mangel eksisterer, end netop denne, at disse Folk har en Særstilling i Sammenligning med andre Fag. Kan nogen med rimelig Grund dadle Landarbejderne og Husassistenterne for, at de ligesom andre Mennesker søger hen, hvor de faar deres Varer bedst betalt, at de med andre Ord søger derhen, hvor de faar den største Løn for deres Arbejde, saaledes at de er i Stand til at sikre sig og deres Familie de bedst mulige Kaar?

Jeg ser saaledes ingen anden Grund til at afhjælpe Landbrugets Mangel paa Arbejdskraft end at ophæve samtlige Særforanstaltninger, der gælder for Landbrugets Arbejdere. Landbruget kan da ikke for Alvor mene, at det skal sikre sig sin Arbejdskraft ved Omskoling eller ved Tvangsoverflytning af Arbejdskraft. De danske Land-

brugere, som selv fejrer deres Frihed for Stavnsbaand og den Slags, og som selv saavidrigt frabeder sig Indblanding i deres Forhold netop nu, hvor vi alle sammen igen de sidste Aar saa grundigt som nogen Sinde har lært at hade Tvang og den Slags Ting, kan da ikke forlange, at man fortsat skal følge den gængse Politik at tvangsoverflytte Folk til at gøre Landbrugsarbejde, oven i Købet uden at yde dem Gengæld og rimelig Erstatning for det Pengetab, som de lider ved denne Overflytning. Jeg ser ikke rettere, end at det maa være i alles Interesse, at der skabes saadanne Forhold for Landbrugets Arbejdskraft, at den af sig selv søger til Landbruget, og at Landbruget ad naturlige Baner bliver i Stand til at skaffe sig sin Arbejdskraft. Dette gør man bl. a. ved at ændre Ferieloven saaledes, at den omfatter ogsaa dem, der tidligere havde en Særstilling igennem Medhjælperloven.

Den anden Halvdel af vort Forslag, som gaar ud paa at ændre selve Ferieloven, saaledes at Feriegodtgørelsen hæves fra 4 til 6 pCt., er, som sagt, et Forslag, der falder i Traad med Arbejdernes Krav paa deres Kongresser i Sommer. Mit Parti har, lige fra Ferieloven første Gang blev forelagt, hilst denne Lov som et stort Fremskridt inden for dansk Lovgivning. Med disse 4 pCt. vil man imidlertid ikke være i Stand til at holde en Ferie, som man bør holde den, saaledes at den virkelig bliver den Afslappelse og den Flugt fra de daglige Forhold, som den burde være. Som den højtærede Arbejds- og Socialminister nævnte, er Feriegodtgørelsen i det store og hele lig med den almindelige Arbejdsløn. Men saa sagde den højtærede Arbejds- og Socialminister, at man kunde lægge Penge til Side ved Hjælp af Spareforeninger og lignende Foretagender. Nej, det har Arbejderne i al Almindelighed yderst vanskeligt ved. Den Løn, en Arbejder opnaar, slaar lige til til at faa det til at løbe rundt i Hjemmet fra Dag til Dag. At samle Penge sammen er yderst vanskeligt; ikke mindst nu efter Krigen, hvor Hjemmene bogstavelig talt er ribbede til det yderste, vil man være ganske ude af Stand til at lægge noget til Side til at holde Ferie for.

Saa begynder man ogsaa at fortælle os, at Tiden overhovedet ikke er inde til at holde Ferie og den Slags Ting, men at Tiden er inde til at holde Hjulene i Gang og at producere. Javel, det har vi ikke noget imod, men vort Forslag omfatter jo heller ikke Forslag om længere Ferie, til Trods for at der ogsaa er stillet Krav herom, og til Trods for at et saadant Krav er fuldt ud